

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (nionde avdelningen)

den 27 april 2023 *

”Begäran om förhandsavgörande – Domstols behörighet och erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar – Förordning (EG) nr 2201/2003 – Artiklarna 9 och 15 – Fortsatt behörighet för domstolarna i den medlemsstat där barnet tidigare hade hemvist efter flyttningen – Begreppet flyttning – Ansökan om ändring av en dom om umgängesrätt – Beräkning av tidsfristen för att inge en sådan ansökan – Målets överföring till en domstol i den medlemsstat där barnet har sitt nya hemvist, som är bättre lämpad att pröva målet”

I mål C-372/22,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Tribunal d'arrondissement de Luxembourg (Distriktsdomstolen i Luxemburg, Luxemburg) genom beslut av den 8 juni 2022, som inkom till domstolen den 9 juni 2022, i målet

CM

mot

DN,

meddelar

DOMSTOLEN (nionde avdelningen),

sammansatt av avdelningsordföranden L.S. Rossi (referent) samt domarna J.-C. Bonichot och S. Rodin,

generaladvokat: M. Szpunar,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av det yttrande som avgetts av:

– Europeiska kommissionen, genom S. Noë och W. Wils, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

* Rättegångsspråk: franska.

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 9.1 och 15 i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000 (EUT L 338, 2003, s. 1).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan CM och DN angående umgängen med deras minderåriga barn.

Förordning nr 2201/2003

- 3 Skälen 12, 13 och 33 i förordning nr 2201/2003 har följande lydelse:
 - ”(12) De behörighetsregler som fastställs i denna förordning i fråga om föräldraansvar är utformade med hänsyn till barnets bästa, särskilt kriteriet om närhet. Det innebär att behörigheten i första hand skall ligga hos domstolarna i den medlemsstat där barnet har hemvist, med undantag av vissa fall då barnets vistelseort ändras eller efter en överenskommelse mellan de personer som har föräldraansvar.
 - (13) Med hänsyn till barnets bästa medger denna förordning att den behöriga domstolen i undantagsfall och på vissa villkor överför målet till en domstol i en annan medlemsstat om denna är bättre lämpad att pröva målet. I detta fall bör dock den andra domstol där talan har väckts inte tillåtas överföra målet till en tredje domstol.

...

 - (33) Denna förordning står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Den syftar särskilt till att säkerställa respekt för barnets grundläggande rättigheter enligt artikel 24 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.”
- 4 I artikel 2 i förordningen, med rubriken ”Definitioner”, föreskrivs följande:

”I denna förordning används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

...

7. *föräldraansvar*: alla rättigheter och skyldigheter som en fysisk eller juridisk person har tillerkänts genom en dom, på grund av lag eller genom en överenskommelse med rättslig verkan, med avseende på ett barn eller dess egendom. Föräldraansvar omfattar bland annat vårdnad och umgänge.

...

9. *vårdnad*: de rättigheter och skyldigheter som hänför sig till omvårdnaden om barnets person, särskilt rätten att bestämma var barnet skall bo.

10. *umgänge*: bland annat rätten att för en begränsad tid ta barnet till en annan plats än den där barnet har hemvist.

...”

5 Kapitel II i förordningen har rubriken ”Domstols behörighet”. Avsnitt 2 i detta kapitel, med rubriken ”Föräldraansvar”, innehåller artiklarna 8–15 i förordningen.

6 I artikel 8 i förordning nr 2201/2003, med rubriken ”Allmän behörighet”, föreskrivs följande:

”1. Domstolarna i en medlemsstat skall vara behöriga i mål om föräldraansvar för ett barn som har hemvist i den medlemsstaten vid den tidpunkt då talan väcks.

2. Punkt 1 skall tillämpas med förbehåll för artiklarna 9, 10 och 12.”

7 I artikel 9 i förordningen, med rubriken ”Fortsatt behörighet där barnet tidigare hade hemvist”, föreskrivs följande:

”1. När ett barn lagligen flyttar från en medlemsstat till en annan och förvärvar nytt hemvist där skall, med avvikelse från artikel 8, domstolarna i den medlemsstat där barnet tidigare hade hemvist under en tid av tre månader efter flyttningen vara fortsatt behöriga att ta upp en fråga om ändring av en dom om umgänge som meddelats i den medlemsstaten innan barnet flyttade, om den som har rätt till umgänge enligt denna dom om umgänge fortfarande har hemvist i den medlemsstat där barnet tidigare hade hemvist.

2. Punkt 1 skall inte tillämpas om den person med rätt till umgänge som avses i punkt 1 har godtagit att domstolarna i den medlemsstat där barnet har sitt nya hemvist är behöriga och detta har skett genom att han eller hon har deltagit i förfaranden vid dessa domstolar utan att bestrida deras behörighet.”

8 Artikel 15 i nämnda förordning, med rubriken ”Överföring till en domstol som är bättre lämpad att pröva målet”, har följande lydelse:

”1. I undantagsfall får de domstolar i en medlemsstat som är behöriga att pröva målet i sak, om de anser att en domstol i en annan medlemsstat, som barnet har en särskild anknytning till, är bättre lämpad att pröva målet eller en specifik del av målet och om det är till barnets bästa,

a) låta handläggningen av målet eller den aktuella delen av målet vila och ge parterna tillfälle att väcka talan vid domstolen i den andra medlemsstaten, i enlighet med punkt 4, eller

b) anmoda domstolen i den andra medlemsstaten att utöva sin behörighet i enlighet med punkt 5.

2. Punkt 1 skall tillämpas

a) på begäran av någon av parterna, eller

b) på initiativ av domstolen, eller

c) på begäran av en domstol i en annan medlemsstat till vilken barnet har en särskild anknytning, i enlighet med punkt 3.

Överföring på initiativ av domstolen eller på begäran av en domstol i en annan medlemsstat får emellertid inte ske om det inte godtas av åtminstone en av parterna.

3. Barnet skall anses ha en särskild anknytning till en medlemsstat, enligt punkt 1, om

- a) barnet, efter det att talan väckts vid den domstol som avses i punkt 1, har fått hemvist i den medlemsstaten, eller
- b) barnet har haft hemvist i den medlemsstaten, eller
- c) barnet är medborgare i den medlemsstaten, eller
- d) någon av personerna med föräldraansvar har hemvist i den medlemsstaten, eller
- e) tvisten rör åtgärder till skydd för barnet i samband med förvaltning eller bevarande av eller förfogande över egendom som tillhör barnet och som finns i den medlemsstaten.

4. Den domstol i en medlemsstat som är behörig att pröva målet i sak skall föreskriva en tid inom vilken talan måste väckas vid domstol i den andra medlemsstaten enligt punkt 1.

Om talan inte har väckts inom denna tid skall den domstol vid vilken talan väckts fortsätta att utöva behörighet, i enlighet med artiklarna 8–14.

5. Domstolarna i den andra medlemsstaten får, om det på grund av särskilda omständigheter i målet är till barnets bästa, förklara sig behöriga inom sex veckor från det att talan väcks på grundval av punkt 1 a eller 1 b. I så fall skall den domstol där talan först har väckts förklara att den inte är behörig. I annat fall skall den domstol där talan först har väckts fortsätta att utöva sin behörighet i enlighet med artiklarna 8–14.

6. Domstolarna skall samarbeta vid tillämpningen av denna artikel, antingen direkt eller via de centralmyndigheter som har utsetts i enlighet med artikel 53.”

- 9 Artikel 19 i förordningen har rubriken ”Litispens och mål som har samband med varandra”. I artikel 19.2 föreskrivs följande:

”Om talan om föräldraansvar för ett barn, rörande samma sak, väcks vid domstolar i olika medlemsstater skall, till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först har väckts är behörig, den domstol vid vilken talan har väckts senare självmant låta handläggningen av målet vila.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 10 CM och DN är far respektive mor till två underåriga barn födda år 2009 respektive år 2010. Familjen bodde i Parisregionen (Frankrike) fram till år 2015, då familjen flyttade till Luxemburg.
- 11 Genom dom av den 12 juni 2020 fastställde avdelningen för familjemål vid Tribunal d'arrondissement de Luxembourg (Distriktsdomstolen i Luxemburg, Luxemburg) att barnen skulle ha sitt lagliga hemvist och sin stadigvarande vistelseort hos sin mor i Frankrike, med uppskjuten verkan från och med den 31 augusti 2020, vilket bland annat syftade till att beakta barnens intresse av att avsluta sitt läsår i Luxemburg. Genom denna dom beviljade nämnda

domstol barnens far, som fortfarande är bosatt i Luxemburg, rätt till umgänge med barnen och rätt att ha dem boende hos sig under begränsade perioder, enligt vissa villkor, även detta med verkan från och med den 31 augusti 2020.

- 12 Modern och de underåriga barnen flyttade till Frankrike den 30 augusti 2020.
- 13 Den 14 oktober 2020 ansökte fadern vid Tribunal d'arrondissement de Luxembourg (Distriktsdomstolen i Luxemburg) om ändring av villkoren för umgängesrätten och rätten att ha barnen boende hos sig under begränsade perioder.
- 14 Eftersom modern redan hade ingett en motsvarande ansökan till Juge aux affaires familiales du tribunal judiciaire de Nanterre (avdelningen för familjemål vid Förstainstansdomstolen i Nanterre, Frankrike) sex dagar innan fadern ingav sin ansökan vid Tribunal d'arrondissement de Luxembourg (Distriktsdomstolen i Luxemburg) vilandeförklarade den sistnämnda domstolen målet genom beslut av den 1 december 2020, i enlighet med artikel 19.2 i förordning nr 2201/2003, till dess att den franska domstolen hade uttalat sig om sin internationella behörighet.
- 15 Genom dom av den 17 september 2021 förklarade sig Tribunal judiciaire de Nanterre (Förstainstansdomstolen i Nanterre) sakna behörighet att pröva moderns talan, huvudsakligen på grund av att fadern, i enlighet med artikel 9 i förordning nr 2201/2003, dels hade väckt talan vid Tribunal d'arrondissement de Luxembourg (Distriktsdomstolen i Luxemburg) inom tre månader efter det att de berörda underåriga barnen lagligen flyttat, dels inte hade godtagit de franska domstolarnas behörighet.
- 16 Genom dom av den 3 mars 2022 ogillade Cour d'appel de Versailles (Appellationsdomstolen i Versailles, Frankrike) moderns överklagande av denna dom.
- 17 För det första vill Tribunal d'arrondissement de Luxembourg (Distriktsdomstolen i Luxemburg) med sin begäran om förhandsavgörande få klarhet i huruvida den är behörig enligt artikel 9 i förordning nr 2201/2003. Den hänskjutande domstolen har i detta avseende påpekat att faderns ansökan om ändring av villkoren för umgängesrätten och rätten att tillfälligt ha barnen boende hos sig under begränsade perioder visserligen ingavs mindre än tre månader efter det att de berörda underåriga barnen faktiskt hade flyttat, men mer än fyra månader efter det att domen av den 12 juni 2020 meddelades, genom vilken det bestämdes att flyttningen skulle ske och vilken vunnit laga kraft och äger rättskraft. Om det är denna tidpunkt som ska beaktas, ska den hänskjutande domstolen således förklara sig sakna behörighet att pröva talan.
- 18 För det andra vill den hänskjutande domstolen få klarhet i vilket samband som föreligger mellan artikel 9 i förordning nr 2201/2003 och artikel 15 i samma förordning. Även om den hänskjutande domstolen, med hänsyn till omständigheterna i det nationella målet, anser att två av villkoren för att tillämpa artikel 15 förefaller vara uppfyllda, har den emellertid uttryckt tvivel om möjligheten att avvisa tvisten till förmån för de franska domstolarna, mot bakgrund av såväl faderns påpekande att artikel 9 har företräde framför artikel 15 som domen av den 4 oktober 2018, IQ (C-478/17, EU:C:2018:812).
- 19 Mot denna bakgrund beslutade Tribunal d'arrondissement de Luxembourg (Distriktsdomstolen i Luxemburg) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till EU-domstolen:

”1) Är artikel 9.1 i [förordning nr 2201/2003] tillämplig

- a) på en ansökan om ändring av umgänget i den mening som avses i artikel 2 led 10 i förordningen, vilken ingetts av den person som har rätt till umgänge enligt ett domstolsavgörande vilket har uppskjuten verkan med hänsyn till barnens bästa, men är slutgiltigt och har vunnit laga kraft samt har meddelats i den stat där barnen tidigare hade hemvist mer än fyra månader innan talan väcktes enligt artikel 9.1,
- b) och gäller detta som undantag från den allmänna behörigheten enligt huvudregeln i artikel 8 i förordningen,

trots att det i skäl 12 i [förordning nr 2201/2003] specifikt anges att '[d]e behörighetsregler som fastställs i denna förordning i fråga om föräldraansvar är utformade med hänsyn till barnets bästa, särskilt kriteriet om närhet[, vilket] innebär att behörigheten i första hand skall ligga hos domstolarna i den medlemsstat där barnet har hemvist, med undantag av vissa fall då barnets vistelseort ändras ...'?

- 2) Om den första frågan besvaras jakande, utgör då den sålunda befintliga behörigheten enligt artikel 9.1 i förordning [nr 2201/2003], vilken föreskrivs "med avvikelse från artikel 8' i nämnda förordning, hinder för att tillämpa artikel 15 i samma förordning, som avser 'undantagsfall' och gäller 'om det är till barnets bästa'?"

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

- 20 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 9.1 i förordning nr 2201/2003 ska tolkas så, att den period om tre månader under vilken domstolarna i den medlemsstat där barnet tidigare hade hemvist, med avvikelse från artikel 8.1 i förordningen, fortsätter att vara behöriga att ta upp en ansökan om ändring av en lagakraftvunnen dom om umgänge, börjar löpa dagen efter den dag då barnet faktiskt flyttade, eller dagen efter den dag då den dom meddelades i vilken datumet för barnets ändrade hemvist fastställdes.
- 21 Såsom framgår av skäl 12 i förordning nr 2201/2003 har förordningen utformats med hänsyn till barnets bästa, och särskilt kriteriet om närhet. Europeiska unionens lagstiftare har nämligen funnit att de domstolar som ligger nära barnet i rumsligt avseende i allmänhet är bäst lämpade att bedöma vad som är bäst för barnet. I enlighet med detta skäl ska behörigheten således i första hand ligga hos domstolarna i den medlemsstat där barnet har hemvist, med undantag av vissa fall då barnets vistelseort ändras eller efter en överenskommelse mellan de personer som har föräldraansvar (dom av den 15 februari 2017, W och V, C-499/15, EU:C:2017:118, punkt 51 och där angiven rättspraxis).
- 22 Artikel 8.1 i förordning nr 2201/2003 ger uttryck för detta hänsyn genom att i mål om föräldraansvar föreskriva en regel om allmän behörighet för domstolarna i den medlemsstat där barnet har hemvist vid den tidpunkt då talan väcks. Dessa domstolar är nämligen tack vare den geografiska närheten de som i allmänhet är bäst skickade att bedöma vilka åtgärder som ska vidtas med hänsyn till barnets bästa (dom av den 14 juli 2022, CC (Byte av barnets hemvist till ett tredjeland), C-572/21, EU:C:2022:562, punkt 27 och där angiven rättspraxis).
- 23 Enligt artikel 8.2 i förordning nr 2201/2003 ska dock behörighetsregeln i artikel 8.1 tillämpas, med förbehåll för bland annat artikel 9 i förordningen.

- 24 Artikel 9.1 i förordning nr 2201/2003 behandlar situationen när ett barn lagligen flyttar från en medlemsstat till en annan och förvärvar nytt hemvist där. Då ska, med avvikelse från artikel 8, domstolarna i den medlemsstat där barnet tidigare hade hemvist under en tid av tre månader efter flyttningen vara fortsatt behöriga att ta upp en fråga om ändring av en dom om umgänge som meddelats i den medlemsstaten innan barnet flyttade, om den som har rätt till umgänge enligt denna dom om umgänge fortfarande har hemvist i den medlemsstat där barnet tidigare hade hemvist.
- 25 I artikel 9.2 preciseras att fortsatt behörighet enligt artikel 9.1 inte ska gälla om den person som har rätt till umgänge har godtagit att domstolarna i den medlemsstat där barnet har sitt nya hemvist är behöriga genom att delta i förfaranden vid dessa domstolar utan att bestrida deras behörighet.
- 26 Enligt ordalydelsen i artikel 9 i förordning nr 2201/2003 krävs det således att fem kumulativa villkor är uppfyllda för att domstolarna i den medlemsstat där barnet tidigare hade hemvist ska få behålla sin behörighet i mål om umgänge.
- 27 För det första ska det berörda barnet ha flyttat ”lagligt” och förvärvat nytt hemvist i den medlemsstat till vilken det har flyttat. För det andra ska domstolarna i den medlemsstat där barnet tidigare hade hemvist ha meddelat en dom om umgänge med barnet innan barnet flyttade. För det tredje ska den som har rätt till umgänges fortfarande ha hemvist i den medlemsstat där barnet tidigare hade hemvist. För det fjärde ska talan ha väckts vid domstolarna i den medlemsstat där barnet tidigare hade hemvist inom en period om tre månader ”efter flyttningen” avseende det berörda barnet, med yrkande om ändring av den första domen om umgänge som dessa domstolar meddelat före flyttningen. För det femte och slutligen får den som har rätt till umgänge inte ha godtagit att domstolarna i den medlemsstat där barnet har sitt nya hemvist är behöriga.
- 28 Det framgår av skälen till begäran om förhandsavgörande att den hänskjutande domstolen endast hyser tvivel angående tolkningen av uttrycket ”efter flyttningen” i den mening som avses i artikel 9.1 i förordning nr 2201/2003. Den hänskjutande domstolen vill få klarhet i huruvida den tremånadersperiod som föreskrivs i denna bestämmelse börjar löpa dagen efter den dag då de berörda barnen faktiskt flyttade, det vill säga i förevarande fall den 30 augusti 2020, eller dagen efter den dag då den dom meddelades i vilken det uppskjutna datumet för barnens byte av hemvist fastställdes, det vill säga i förevarande fall den 12 juni 2020.
- 29 Det framgår av den klara ordalydelsen i artikel 9.1 att unionslagstiftaren har avsett att begränsa behörigheten för domstolarna i den medlemsstat där barnet tidigare hade hemvist, med stöd av nämnda artikel, till en period på tre månader efter det att barnet fysiskt har rest från en medlemsstat till en annan, i syfte att fastställa sin nya hemvist där. Det finns inget i artikel 9.1 eller, mer allmänt, i förordning nr 2201/2003 som tyder på att denna tremånadersperiod kan börja löpa från och med en händelse som inträffat före barnets faktiska flytt, såsom den dom genom vilken, den i förekommande fall uppskjutna, tidpunkten för barnets ändrade hemvist fastställdes.
- 30 Den av den hänskjutande domstolen nämnda omständigheten, att den dom genom vilken umgängesrätten ursprungligen fastställdes hade vunnit laga kraft vid tidpunkten för ansökan om ändring av denna dom, saknar följaktligen relevans för tillämpningen av behörighetsregeln i artikel 9.1 i förordning nr 2201/2003.

- 31 En sådan ansökan om ändring motiveras nämligen av de ändrade omständigheterna till följd av barnets flyttning och av att barnets hemvist flyttats till en annan medlemsstat, oberoende av vid vilken tidpunkt den ursprungliga domen om umgänge och villkoren för umgänget meddelades.
- 32 En nationell domstol kan således inte gentemot den som har umgägesrätt göra gällande att den dom genom vilken rätten till umgänge och villkoren för umgänget ursprungligen fastställdes, i förekommande fall, har "rättskraft", för att avvisa den ansökan om ändring av umgägesrätten som vederbörande gett in. I annat fall skulle den tremånadersperiod som avses i artikel 9.1 i förordning nr 2201/2003, under vilken domstolarna i den medlemsstat där barnet tidigare hade hemvist, med avvikelse från artikel 8, behåller sin behörighet att pröva en sådan ansökan, förlora sin ändamålsenliga verkan.
- 33 Den första frågan ska således besvaras enligt följande. Artikel 9.1 i förordning nr 2201/2003 ska tolkas så, att den tremånadersperiod under vilken domstolarna i den medlemsstat där barnet tidigare hade hemvist, med avvikelse från artikel 8.1 i denna förordning, fortsätter att vara behöriga att pröva en ansökan om ändring av en lagakraftvunnen dom om umgänge, börjar dagen efter den dag då barnet faktiskt flyttade till den medlemsstat där det har sitt nya hemvist.

Den andra frågan

- 34 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida förordning nr 2201/2003 ska tolkas så, att domstolen i den medlemsstat där barnet tidigare hade hemvist, vilken enligt artikel 9 i förordningen är behörig att pröva målet i sak, kan använda sig av möjligheten enligt artikel 15 i förordningen att överföra målet till domstolen i den medlemsstat där barnet har sitt nya hemvist.
- 35 Enligt artikel 15.1 i förordning nr 2201/2003 får de domstolar i en medlemsstat som är behöriga att pröva ett mål i sak i undantagsfall begära att målet, eller en specifik del av målet, ska överföras till en domstol i en annan medlemsstat, som barnet har en särskild anknytning till, om de anser att den domstolen är bättre lämpad att pröva målet och om det är till barnets bästa.
- 36 I artikel 15.2–15.6 anges på vilka villkor och på vilket sätt en sådan överföring får göras.
- 37 Det ska i detta hänseende påpekas att det i artikel 15.4 i förordning nr 2201/2003 föreskrivs att den domstol i en medlemsstat som är behörig att pröva målet i sak ska "fortsätta att utöva behörighet, i enlighet med artiklarna 8–14" i förordningen, om parterna inte väcker talan vid en domstol i den andra medlemsstaten inom den frist som fastställts för detta ändamål av den förstnämnda domstolen. Nämnda domstol ska även fortsätta att utöva sin behörighet i enlighet med artiklarna 8–14 om domstolarna i den andra medlemsstaten, såsom föreskrivs i artikel 15.5 i förordningen, inte har förklarat sig behöriga inom sex veckor från det att talan väcktes vid dem.
- 38 Unionslagstiftaren har härigenom själv beaktat att möjligheten att begära överföring enligt artikel 15.1 i förordningen kan utövas av en domstol i en medlemsstat vars behörighet grundar sig på artikel 9 i förordningen.
- 39 Det ska även påpekas att det inte finns någon bestämmelse i förordning nr 2201/2003 som tyder på att det i princip är uteslutet att använda sig av denna möjlighet till överföring till en domstol i den medlemsstat där barnet har sitt nya hemvist.

- 40 Sålunda framgår av punkt 33 i domen av den 4 oktober 2018, IQ (C-478/17, EU:C:2018:812), att artikel 15.1 i förordning nr 2201/2003 innebär att en domstol i en medlemsstat som är behörig att pröva ett mål om föräldraansvar har möjlighet att överföra sin behörighet att pröva hela eller en specifik del av det mål som är anhängigt vid den till en domstol som normalt saknar behörighet att pröva saken, men som i det konkreta fallet ska anses vara ”bättre lämpad” att pröva detta mål.
- 41 I det mål som avgjordes genom den domen var de domstolar vid vilka talan väckts i de två aktuella medlemsstaterna båda behöriga att pröva målet i sak enligt artikel 8.1 respektive artikel 12 i förordning nr 2201/2003, vilket föranledde domstolen att utesluta möjligheten att mellan dessa domstolar använda sig av den möjlighet till överföring som föreskrivs i artikel 15 i förordningen. Till skillnad från det målet är det i förevarande fall, såsom Europeiska kommissionen med rätta har påpekat, utrett att Tribunal judiciaire de Nanterre (Förstainstansdomstolen i Nanterre) har förklarat sig sakna behörighet att pröva en ansökan från modern till de berörda underåriga barnen. Motiveringen till detta var bland annat att barnens far hade lämnat in en ansökan till den hänskjutande domstolen om ändring av sin rätt till umgänge och till att ha barnen boende hos sig under begränsade perioder inom den tid av tre månader efter det att barnen lagligen flyttat som föreskrivs i artikel 9.1 i förordningen.
- 42 Dessutom framgår det inte av handlingarna i målet att den hänskjutande domstolens möjlighet att använda sig av en sådan överföring som föreskrivs i artikel 15 i förordning nr 2201/2003 skulle kunna strida mot tillämpningen av andra bestämmelser i denna förordning. I synnerhet framgår det inte att franska domstolar är behöriga att pröva en ansökan om ändring av umgängesrätten och villkoren för denna enligt artiklarna 10–14 i förordningen.
- 43 Det ska emellertid erinras om att den nationella domstol som avser att utnyttja denna möjlighet till överföring ska försäkra sig om att barnet har en ”särskild anknytning” till en annan medlemsstat, att domstolen i den medlemsstaten är ”bättre lämpad” att pröva målet och att överföringen är ”till barnets bästa”, med iakttagande av EU-domstolens tolkning av dessa tre villkor i punkterna 49–61 i domen av den 27 oktober 2016, D. (C-428/15, EU:C:2016:819), och i punkterna 31–34 och 37–42 i beslutet av den 10 juli 2019, EP (Föräldraansvar och bättre lämpad domstol) (C-530/18, EU:C:2019:583).
- 44 Mot bakgrund av dessa överväganden ska den andra frågan besvaras enligt följande. Förordning nr 2201/2003 ska tolkas så, att domstolen i den medlemsstat där barnet tidigare hade hemvist, och som är behörig att pröva målet i sak med stöd av artikel 9 i förordningen, får använda sig av möjligheten enligt artikel 15 i förordningen att överföra målet till domstolen i den medlemsstat där barnet har sitt nya hemvist, under förutsättning att villkoren i nämnda artikel 15 är uppfyllda.

Rättegångskostnader

- 45 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (nionde avdelningen) följande:

- 1) Artikel 9.1 i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000,

ska tolkas så,

att den tremånadersperiod under vilken domstolarna i den medlemsstat där barnet tidigare hade hemvist, med avvikelse från artikel 8.1 i förordning nr 2201/2003, fortsätter att vara behöriga att pröva en ansökan om ändring av en lagakraftvunnen dom om umgänge, börjar dagen efter den dag då barnet faktiskt flyttade till den medlemsstat där det har sitt nya hemvist.

- 2) Förordning nr 2201/2003

ska tolkas så,

att domstolen i den medlemsstat där barnet tidigare hade hemvist, och som är behörig att pröva målet i sak med stöd av artikel 9 i förordningen, får använda sig av möjligheten enligt artikel 15 i förordningen att överföra målet till domstolen i den medlemsstat där barnet har sitt nya hemvist, under förutsättning att villkoren i nämnda artikel 15 är uppfyllda.

Underskrifter